

AGROBIZNES KORXONALARIDA MAHSULOT VA XIZMATLAR INNAVATSIYASINI BOSHQARISH TAKOMILLASHTIRISH

Xo'jamova Latofat Asadullayevna

*“International school of finance technology and science” nodavlat oliy ta'lim
muassasasi “Iqtisodiyot va kompyuter injiniring” kafedrasi o'qituvchisi*

Anotatsiya: Agrobiznes korxonalarida mahsulot va xizmatlar innovatsiyasini boshqarish, umuman olganda, qishloq xo'jaligi va agrar sohada yangi g'oyalarni yaratish, joriy etish va boshqarish jarayonini ifodalaydi. Innovatsiya boshqaruvi — bu mavjud mahsulotlar yoki xizmatlarning sifatini yaxshilash, yangi mahsulotlar yoki xizmatlar ishlab chiqish, hamda texnologik, iqtisodiy va ijtimoiy o'zgarishlarga mos ravishda korxonaning raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan faoliyatdir.

Kalit so'zlar: Xizmatlar innovatsiyasi, mahsulot innovatsiyasi, yashil iqtisodiyot, modernizatsiya, texnologiya, agrobiznes boshqarish, ishlab chiqarish samarasi.

Xizmatlar va mahsulotlar innovatsiya boshqaruvi — bu mavjud mahsulotlar yoki xizmatlarning sifatini yaxshilash, yangi mahsulotlar yoki xizmatlar ishlab chiqish, hamda texnologik, iqtisodiy va ijtimoiy o'zgarishlarga mos ravishda korxonaning raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan faoliyatdir. Bu esa o'z navbatida uzluksiz rivojlantirishga qaratilgan kompleks yondashuvni talab qiladi

Mahsulot va Xizmatlar Innovatsiyasi: Tushunchalar

Mahsulot innovatsiyasi – bu yangi mahsulotlar ishlab chiqish yoki mavjud mahsulotning sifatini yaxshilash jarayonidir. Agrobiznesda bu o'z ichiga yangi turdagi ekinlar, hayvonlar, yangi texnologiyalar bilan ishlab chiqarilgan oziq-ovqat mahsulotlari va boshqalarni oladi.

Xizmatlar innovatsiyasi – bu yangi yoki yaxshilangan xizmatlar yaratish jarayonidir. Masalan, qishloq xo'jaligi korxonalarida logistik xizmatlar, yetkazib berish tizimlari, yoki onlayn platformalar orqali mahsulotlar sotilishi kabi yangi xizmatlar yaratish.

Agrobiznesda Innovatsiyaning Ahamiyati

Agrobiznes korxonalarining muvaffaqiyatli rivojlanishi va raqobatbardoshligini oshirishda innovatsiya katta rol o'ynaydi. U quyidagi yo'nalishlarda izlanishlarni amalga oshirishga yordam beradi:

Raqobatbardoshlikni oshirish: Innovatsiyalar raqobatchilardan ajralib turishga yordam beradi, yangi mahsulot yoki xizmatlar bozorga yangilik kiritadi.

Samaradorlikni oshirish: Yangi texnologiyalar yoki jarayonlar orqali ishlab chiqarish jarayonlarini yaxshilash, vaqt va xarajatlarni kamaytirish mumkin.

Barqarorlikni ta'minlash: Innovatsiyalar orqali resurslardan foydalanishni optimallashtirish, atrof-muhitni asrash va qishloq xo'jaligi sohasining barqaror rivojlanishini ta'minlash mumkin.

Ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanish: Innovatsiyalar orqali yangi ish o'rinlari yaratish, qishloq xo'jaligi sohasida barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash mumkin.

Agrobiznesda Innovatsiyaning Boshqarishning Asosiy Yo'nalishlari

1. Mahsulot Innovatsiyasini Boshqarish

Yangi mahsulotlar yaratish: Agrobiznes korxonalari yangi turlarni, navlarni yoki mahsulotlarni ishlab chiqish orqali bozorda ajralib turishi mumkin. Misol uchun, yuqori hosil beruvchi ekinlar, dori-darmonlarga qarshi chidamli o'simliklar yoki yangi oziq-ovqat mahsulotlari.

Mahsulotni qayta ishlash va yangi formatlar yaratish: Qishloq xo'jalik mahsulotlarini yangi formatlarda sotish, masalan, oziq-ovqatlarni yangi usullar bilan qayta ishlash va paketlash orqali mahsulotni bozorda yangi qiymat yaratish.

2. Jarayon Innovatsiyasini Boshqarish

Texnologiyalarni joriy etish: Agrobiznesda ishlab chiqarish jarayonini avtomatlashtirish, raqamli texnologiyalarni qo'llash (masalan, IoT yoki sun'iy intellekt) orqali samaradorlikni oshirish mumkin. Misol uchun, aqlli fermer xo'jaliklari orqali yer va suv resurslaridan yanada samarali foydalanish.

Logistika va yetkazib berish tizimlarini optimallashtirish: Mahsulotni bozorga etkazib berish tizimini takomillashtirish, masalan, yangi avtomatlashtirilgan tizimlar yoki onlayn savdo platformalarini joriy etish orqali.

3. Xizmatlar Innovatsiyasini Boshqarish

Yangi xizmatlarni yaratish: Agrobiznes korxonalari yangi xizmatlar yaratish orqali bozorda o'z o'rnini topishi mumkin. Masalan, qishloq xo'jaligi sohasida qishloq fermalariga xizmat ko'rsatish, masofaviy monitoring va boshqaruv tizimlarini taklif etish.

Onlayn xizmatlar va elektron tijorat: Raqamli xizmatlar orqali mahsulotlar onlayn sotilishi yoki qishloq xo'jaligiga oid ma'lumotlar va maslahatlar taqdim etiladigan platformalar yaratish.

4. Barqarorlikni Ta'minlash

Atrof-muhitni asrash va ekologik innovatsiyalar: Agrobiznesda innovatsiyalar ekologik barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan bo'lishi kerak. Bu erda ekologik xavfsiz texnologiyalar, pestitsidlar va o'g'itlarni almashtirish, chiqindilarni kamaytirish va resurslarni tejash muhim.

5. Innovatsiyalarni Tadqiqot va Rivojlantirish (R&D) orqali qo'llab-quvvatlash

Agrobiznes korxonalari ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borib, yangi texnologiyalar, usullar va mahsulotlarni ishlab chiqishlari zarur. Tadqiqot va rivojlanish (R&D) sektorida faoliyat ko'rsatish orqali yangi innovatsiyalarni ishlab chiqish va bozorga joriy etish mumkin.

Innovatsiyalarni Boshqarishning Boshqa Asosiy Elementlari

Korxona madaniyati va tashkilotdagi innovatsion muhitni yaratish: Innovatsion boshqaruvni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun korxonada ijodiy

va yangilikka ochiq madaniyatni yaratish kerak. Bunga xodimlarni doimiy ravishda rivojlantirish va yangi g'oyalarni rag'batlantirish kiradi.

Resurslarni taqsimlash va moliyaviy qo'llab-quvvatlash: Innovatsion loyihalar uchun zarur moliyaviy resurslarni ta'minlash va tegishli taqsimlash jarayonlarini amalga oshirish zarur.

Xulosa

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki agrobiznes korxonalarida mahsulot va xizmatlar innovatsiyasini boshqarish — bu strategik boshqaruvning eng muhim jihatlaridan biridir. Agrobiznes sohasidagi innovatsiyalar ishlab chiqarish jarayonini, mahsulot sifatini, xizmatlarni va umumiy korxona samaradorligini yaxshilashga yordam beradi. Bu, o'z navbatida, korxonaning raqobatbardoshligini oshiradi va yangi bozorlar ochadi. Innovatsiyalarni boshqarish esa texnologiyalarni, jarayonlarni, xizmatlarni va mahsulotlarni uzluksiz rivojlantirishga qaratilgan kompleks yondashuvni talab qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. M. V. Vasilyeva, A. N. Ivanov "Agrobiznesda avtomatlashtirish va tizimni optimallashtirish" "Agrosanoat" nashriyoti, Moskva, 2022.
2. A. P. Mustafayev "Innovatsion iqtisodiyot" nashriyoti, Toshkent, 2022.
3. Umurzoqov O'P., Umarov S.R. O'zbekiston agrosanoat majmuasiga investitsiyalar jalb etish holati. O'zbekiston agrar fani xabarnomasi. — T.: 2003. — №3
4. <http://www.stat.uz>

